

C199 – WON12

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

10 april 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WONEN, STEDELIJK BELEID, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Chokri Mahassine tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het project 'Allochtone ondernemers, welkom' van UNIZO Limburg

1

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van de heer Chokri Mahassine tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het project 'Allochtone ondernemers, welkom' van UNIZO Limburg

De voorzitter: De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, onlangs loofde u het pilootproject 'Allochtone ondernemers, welkom' van UNIZO Limburg. Dit project kreeg ook een subsidie van 75.000 euro in het kader van de regeling voor de initiatieven 'Managers van de diversiteit'. Het project wordt positief geëvalueerd en UNIZO Limburg wil het ook de komende jaren voortzetten omdat het beantwoordt aan een reële nood. Vooral de toenadering tussen allochtone en autochtone ondernemers, die gerealiseerd wordt door bedrijfsbezoeken en netwerkactiviteiten, wordt als positief ervaren. Men stelt zelfs vast dat er in de besturen van lokale UNIZO-afdelingen steeds meer allochtone ondernemers actief worden.

In juli vorig jaar stelde ik u al enkele vragen in verband met projecten die ondersteund werden via het subsidiebudget 'Managers van diversiteit' en beloofde toen dat we hier op zouden terugkomen.

Zijn er gelijkaardige projecten in andere provincies? Zijn er uit de resultaten van dit project concrete zaken te leren die in nieuwe beleidsmaatregelen omgezet kunnen worden? Welke maatregelen zult u nemen om de resultaten van dit project op brede schaal te verspreiden in Vlaanderen? Is er al zicht op of het budget van 5 miljoen euro voor 2007 volledig besteed werd? Zo ja, wordt dit budget in de toekomst uitgebreid? Zo neen, wordt het ingekrompen? Bestaan daaromtrent al plannen?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, mijnheer Mahassine, de vaste leden van deze commissie, en zeker degenen die zich bezighouden met inburgering, weten dat al: inburgering is erop gericht mensen te laten deelnemen aan de samenleving. Het inburgeringsbeleid zorgt ervoor dat iedereen, ook vreemdelingen, actief participeert aan de Vlaamse samenleving. We willen hen op die manier in staat stellen om op eigen benen te staan, zelfstandig een carrière uit te bouwen en een inkomen te verwerven. Zo zijn ze niet hun hele leven veroordeeld tot een vervangingsinkomen. We willen zorgen dat ze vooruit geraken. Een beroeps carrière en het aanleren van een vak spelen daarin een hoofdrol.

De inburgering gebeurt via drie trajecten. Iedereen kent de cursussen NT2. Maar er is nog meer. We hebben de cursussen maatschappelijke oriëntatie over de structuur en de regels van onze samenleving. Tot slot zorgt de VDAB dat de vaardigheden en talenten worden ontwikkeld en benut op de arbeidsmarkt. Mochten we de mensen van vreemde origine weghalen uit de bouw, de horeca of de poetsfirma's, dan zouden heel wat bedrijven stilvallen bij gebrek aan mankracht. In die drie sectoren zitten de knelpuntberoepen, we hebben iedereen nodig. We zijn in Vlaanderen zo rijk dat we meer jobs hebben dan mensen.

Door onze groeiende welvaart zijn we heel erg risicomijdend geworden. De mensen kunnen een goeie boterham verdienen met een baan in loondienst. Het is hun van harte gegund. Vroeger startten mensen met een bedrijfje of een onderneming omdat ze dat in hun genen hadden of om materieel sneller vooruit te komen. Vandaag is dat veel minder evident. Binnen 10 à 15 jaar, mijnheer Mahassine, gaan in West-Europa – dus niet alleen in Vlaanderen of België – 30 procent van de familiale ondernemingen met opvolgingsproblemen worden geconfronteerd. In families waar soms al generaties lang een winkel of bedrijf wordt uitgebraat, ziet de huidige of volgende generatie dat niet meer zitten. De kinderen halen een diploma van ingenieur of jurist of om het even wat en gaan liever in loondienst werken. Ze kunnen zo een mooie boterham en een zeker inkomen verdienen. Ze hebben hun ouders en grootouders bezig gezien: een zelfstandige zaak betekent weekendwerk, avondwerk en ook nog 's ochtends vroeg beginnen, onzekerheid, slechte betalings en andere ellende. De huidige generatie is heel erg op zekerheid gesteld. Dat bedreigt zelfs onze welvaartsmaatschappij en alles wat daarmee samenhangt aan sociale zekerheid en voorzieningen allerhande.

Mensen van vreemde origine hebben dat handeldrijven vaak nog iets meer in de genen dan West-Europeanen. Daarom pleiten we bij de VDAB en andere instanties om ons tekort aan ondernemers op te vangen en nieuwkomers op te leiden tot ondernemer. Ze kunnen een bedrijf beginnen of overnemen. Zo zijn we op een aantal initiatieven gestoten, ik kom daar straks op terug.

Bij veel zelfstandigen die willen of moeten stoppen, heeft het nageslacht geen interesse. Het is godgeklaagd als een uitgebouwde zaak met een ruim klantenbestand, goodwill en reputatie geen opvolger vindt. Die zelfstandige rekent ook op een overname als startbedrag voor zijn pensioen want het pensioen voor zelfstandigen is nog altijd mager. Wie zijn winkel kan verkopen voor enkele miljoenen franken krijgt zoiets

als de opbrengst van een pensioenspaarplan of een gouden handdruk. Zo kunnen ze hun oude dag mentaal en materieel zorgeloos doorkomen. Dat is dus de achterliggende filosofie: hoe kunnen we mensen van elders warm maken voor zelfstandig ondernemerschap, om bedrijven over te nemen of zelf met een zaak te beginnen?

In 2006 werden vijf projecten ingediend met betrekking tot ondernemerschap. In 2007 werden er vier projecten ingediend, waarvan twee verlengingen. Een daarvan is het pilootproject 'Allochtoon ondernemers, welkom!' van UNIZO-Limburg. Dat dateerde dus uit 2006. We hebben ondertussen de toestemming gegeven dat te verlengen in 2007. De andere projecten vonden en vinden plaats in diverse provincies. Het is dus niet exclusief Limburgs.

Mijnheer de voorzitter, het zou trouwens eens goed zijn om mensen uit te nodigen in de commissie om dat te belichten. Ik kan dat hier met veel bravoure brengen, maar als de betrokkenen zelf aan het woord kunnen komen is dat nog iets anders. Het thema van het allochtoon ondernemerschap zal hoe dan ook in de toekomst maatschappelijk aan de orde zijn.

Andere projecten zijn bijvoorbeeld dat van SYNTRA Brussel voor nieuwkomers, om mensen in de richting van allochtoon ondernemerschap te leiden. SYNTRA, dat zijn de vroegere vormingscentra voor zelfstandigen. Er is het project van Stebo vzw, namelijk 'Integraal Traject naar Ondernemerschap voor nieuw- en oudkomers'. Dat project van 2006 hebben we verlengd voor 2007. SYNTRA Vlaanderen heeft in 2006 in de regio Antwerpen 'Diverse Ondernemende Dames' gelanceerd. Dan is er Activa Belgium, een bvba, met 'Ontwikkeling Potentieel Ondernemerschap'. Dat is eigenlijk vooral gericht op Vlaamse ondernemers die met een probleem zitten wat de overname van hun zaak betreft. Er wordt geprobeerd allochtoon kandidaten te vinden om eventueel die zaak over te nemen. Kansrijk Ondernemen had het project 'Mentors in ondernemerschap' in Brussel. Dan was er nog Vlaamse jonge onderneming, met 'Peterschap Allochtoon Ondernemerschap'. Dat had plaats in Antwerpen en Limburg.

Mijnheer Mahassine, u vroeg of uit de resultaten van die projecten iets concreets te leren viel, dat zou kunnen worden omgezet in nieuwe beleidsmaatregelen. Het project heeft tot doel het ondernemerschap bij allochtoon ondernemers te stimuleren en te versterken en de integratie van allochtoon ondernemers in de lokale economie te bevorderen. Ook wil men de beeldvorming en de communicatie tussen allochtoon en autochtoon ondernemers verbeteren. Het concrete resultaat was het wegwijzen van burgers van diverse herkomst in het ondernemerschap. Daartoe werden de allochtoon kandidaat-ondernemers zowel in groep als individueel begeleid door UNIZO-Limburg. UNIZO organiseerde specifieke startersopleidingen, indi-

viduele gesprekken en infoavonden. Uit de begeleiding bleek dat burgers van diverse herkomst nood hebben aan een meer uitgebreide uitleg over alle formaliteiten waaraan een onderneming moet voldoen. UNIZO stimuleerde ook de netwerking.

Dat laatste is niet onbelangrijk. Bij oudere Vlaamse ondernemers leeft het idee dat, als ze niet bezig zijn in hun zaak, ze tijd aan het verliezen zijn. In hun visie hebben alleen enkele gelukkigen de tijd om naar een receptie van Voka of UNIZO te gaan. Zelfstandigen horen dat niet te doen: ze moeten hun vrije tijd ook nog eens investeren in hun zaak, door zich over hun papierwerk te buigen of in hun magazijn of werkplaats aan de slag te zijn. Ondertussen begint echter door te dringen dat ze veel kunnen leren door te netwerken, door de zaak de zaak te laten en naar een avond van Voka of UNIZO te gaan. Daar kunnen ze tussen pot en pint met collega's-concurrenten praten over de zaken. Waarom zouden die dat niet open en eerlijk doen? Waarom zou iemand uit Lommel zijn collega-winkelier uit Lanaken niet vertellen welke acties hij heeft gedaan om met succes nieuwe klanten aan te trekken? Wie zich zit af te matten achter zijn boeken of in zijn werkplaats, zal dat waarschijnlijk niet vinden. Zo kunnen mensen heel veel ervaring opdoen. Die kennis en ervaringen kunnen ze delen. Ze kunnen elkaar bijvoorbeeld meedelen dat, hoewel het niet goed gaat met de verkoop van broeken, die of die bepaalde merken of types weer erg goed verkopen. Vlaamse ondernemers vonden vroeger dat rondlopen iets is dat de werkman kan doen, terwijl zij altijd bezig zijn. Nochtans kan men door rond te lopen veel kennis opdoen en nieuwe zakelijke contacten leggen, zowel met klanten en leveranciers. We doen dat trouwens ook in de politiek, in onze partijen. Goede lokale uitzettingen worden doorgegeven aan de provinciale verantwoordelijken, die op hun beurt zorgen voor de verspreiding van die informatie in de rest van de provincie of van Vlaanderen. Er is wat dat betreft weinig nieuws onder de zon.

Er werden meerdere activiteiten georganiseerd om allochtoon en autochtoon ondernemers samen te brengen. Concreet ging het om bedrijfsbezoeken en gerichte bijeenkomsten tussen ondernemers in dezelfde sector. Door de uitvoering van het project nam de aandacht voor het ondernemerschap van mensen van diverse herkomst toe en kwam er een diversiteitsproces op gang binnen UNIZO. Autochtoon ondernemers zijn meer geïnteresseerd in de problematiek van hun allochtoon collega's. Zij willen hun leefwereld leren kennen. Er stromen allochtoon ondernemers door naar lokale UNIZO-besturen. Sommige besturen gaan ook actief op zoek naar ondernemers van diverse herkomst die een bestuursmandaat willen opnemen.

Ook de lokale besturen krijgen meer aandacht voor het ondernemerschap van burgers van diverse herkomst. Ze

willen diverse acties opstarten om deze ondernemers te ondersteunen. Dat gebeurt door mee te doen aan het project. Daarnaast wordt ook communicatie opgezet, en worden folders ontwikkeld en dergelijke. De belangrijkste conclusies die uit het project kunnen worden getrokken, zijn dat het voor ondersteunende organisaties zoals UNIZO noodzakelijk is om omkadering te geven aan allochtone ondernemers, en dat via concrete activiteiten goede contacten tussen allochtone en autochtone ondernemers kunnen worden verwezenlijkt. Door de grotere aanwezigheid van allochtone ondernemers in de structuur, bijvoorbeeld van UNIZO-Limburg, is de blijvende, structurele aandacht voor allochtoon ondernemerschap dan ook gegarandeerd na afloop van het project. Dat is belangrijk.

U vroeg me welke maatregelen ik ga nemen om de resultaten van dit project ruim te verspreiden in Vlaanderen. Het project heeft een ruime weerklank gehad in de media, door onder meer de uitreiking van de Samen Ondernemen-prijs, op 26 juni 2007. Het project werd eveneens opgenomen in de selectie van vijftien goede praktijken die de Koning Boudewijnstichting in beeld heeft gebracht naar aanleiding van de studiedag 'Portretten in kleur. Managers van diversiteit.' Die had plaats op 24 januari van dit jaar. Op zich is dat een kwaliteitslabel voor die projecten, want de Koning Boudewijnstichting is niet kwistig om projecten te selecteren. Je moet daadwerkelijk aan een aantal standaarden voldoen.

De aanwezigen kregen tijdens deze studiedag een filmpje te zien over de 15 projecten. Hierbij hoorde eveneens een boek waarin alle projecten nog eens beschreven werden. Zowel de dvd als het boek zijn nog steeds te verkrijgen bij de Koning Boudewijnstichting en terug te vinden op de website van mijn agentschap.

Verder zal ik in het kader van 'managers van diversiteit' overleg hebben met mijn collega-ministers bevoegd voor Werk en Ondernemen, zodat zij de bevindingen uit dit en vergelijkbare projecten, indien gewenst, kunnen vertalen in concrete beleidsaanbevelingen in hun regulier beleid.

In 2007 werd er 4.513.041 euro besteed aan 89 projecten. Voor 2008 werd opnieuw 5.000.000 euro ingeschreven in de begroting. Het is mijn intentie om jaarlijks een vast bedrag van 5.000.000 euro uit te trekken voor experimentele projecten die bijdragen tot het managen van diversiteit. Deze subsidie dient voor resultaatgerichte projecten van beperkte duur. Een koffieklets gaan we niet subsidiëren, er moeten resultaten in de projecten vervat zitten, die de zelfredzaamheid van burgers van diverse herkomst verhogen en die een positief effect hebben op verschillende aspecten van de leefbaarheid van het samenleven tussen Vlamingen van diverse herkomst. De projecten mogen geen vrijblijvend karakter hebben, maar blijvende en structurele effecten opleveren en tot meetbare resultaten leiden.

De Inspectie van Financiën controleert dit alles a priori, zowel ten aanzien van de opportuniteit, dus of de resultaten in verhouding staan tot de ingezette middelen, en ook om na te gaan of er geen dubbele subsidiëring is. De inspectie van mijn eigen administratie Inburgering controleert post factum de rekeningen nog eens.

De voorzitter: De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine: Mijnheer de minister, bedankt voor het zeer uitgebreide antwoord, waarin ik me volledig kan vinden. We hebben het vorig jaar ook gehad over de resultaten, die meetbaar moeten zijn. Dat wordt nu bevestigd. Ik vraag me af hoe dat wordt gemeten.

Minister Marino Keulen: Dat is heel eenvoudig. Men zegt bijvoorbeeld dat men wil zorgen voor 500 deelnemers, dat men ervoor zal zorgen dat er daadwerkelijk 300 mensen met de cursus beginnen en dat er daadwerkelijk 100 met een zaak starten. Dat wordt dan gecontroleerd.

De heer Chokri Mahassine: Bestaan daar cijfers over? Kunnen we die ergens raadplegen?

Minister Marino Keulen: Ik zal ze u bezorgen.

De heer Chokri Mahassine: Dat is misschien interessant voer om verder over te discussiëren. Wat u vertelde, zal hier steeds meer op een of andere manier worden besproken. Het is een goed voorstel van u om die mensen eens te laten komen praten over hun ervaringen.

Ik vond het een goede aankondiging bij de start, maar ik vraag me af of het genoeg bekend is in de milieus van mensen die willen starten of ondertussen gestart zijn. Ik heb het gevoel dat dat niet altijd zo is. Het zou niet slecht zijn om nog eens een promotieactie te voeren. Als er voor 4.513.000 euro aan wordt besteed, krijg ik wel het gevoel dat het vrij breed wordt gedragen.

Minister Marino Keulen: Daarom werken we ook met UNIZO, Voka, VKW, Stebo en dergelijke omdat deze organisaties daar vanuit hun eigen natuurlijke werking institutioneel mee bezig zijn. Ze zijn natuurlijk geïnteresseerd omdat binnen 10 tot 15 jaar, 30 percent van de familiale ondernemingen in Europa zal worden geconfronteerd met een opvolgingsprobleem omdat de zoveelste generatie niet meer bereid is het familiale bedrijf voort te zetten maar kiest voor een zekerder bestaan als werknemer met een salaris.

Voor die organisaties is dit ook een nieuw groeipubliek. Het is een manier om hun eigen ledenbestand te kunnen verruimen en tegelijkertijd met hun corebusiness bezig te zijn, namelijk ondernemerschap promoten, jonge en nieuwe ondernemers begeleiden, ondersteunen, informeren, bijscholen en eventueel herscholen.

De heer Chokri Mahassine: Daar hoeft u mij niet van te overtuigen. Uit mijn persoonlijke ervaringen in Limburg merk ik dat Voka en zeker UNIZO daar zeer sterk mee bezig zijn. Ik stel echter vast dat er heel weinig interactie is met bijvoorbeeld zelforganisaties, waardoor we misschien te weinig jonge mensen bereiken die nog nadenken over wat ze willen doen en vooral hoe ze dat willen doen. Daarom vraag ik om wat meer promotie te maken, om met name ook de allochtonen nog beter te kunnen bereiken. Ik uit hier zeker geen kritiek. Ik vraag alleen om nog wat meer inspanningen, die tot een nog groter succes kunnen leiden dan er vandaag al is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
